

ombudsman
veřejný ochránce práv

ROK 2024 SHRNUTÍ

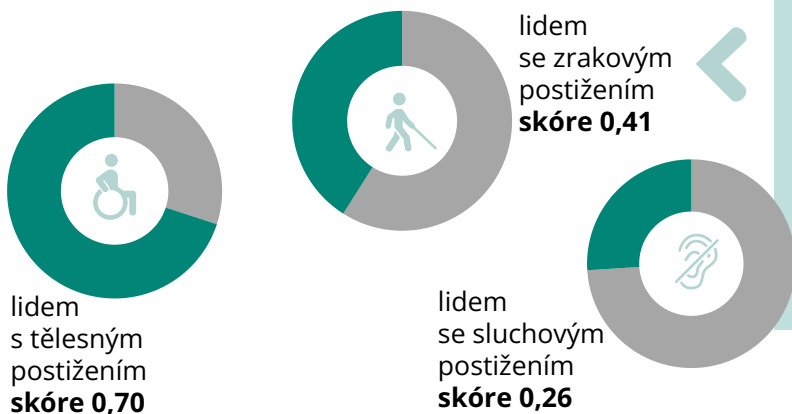
7 451	vyřízených podnětů
489	úřadům jsme vytkli jejich chyby
v 98 %	případů úřady po našem zásahu chybu napravily
5 632	lidí využilo naši informační linku
264	podaných legislativních připomínek
16	natočených podcastů
6	vydaných Zpravodajů
220+	zveřejněných příspěvků na Facebooku
16 000+	sledujících na sociálních sítích

PROSAZOVALI JSME ZMĚNY

Příspěvek na péči je třeba zvýšit

Lidé s postižením v Česku často nemají dostatek peněz k zajištění svých základních životních potřeb, jako je hygiena nebo stravování. Taková situace jim brání vést nezávislý a důstojný život. Proto dlouhodobě usilujeme o nápravu. Těší nás, že Poslanecká sněmovna schválila navýšení příspěvku v nejvyšších stupních závislosti. V prvním a druhém stupni je však příspěvek stále nedostatečný. Stát by měl lidem s postižením zajistit systém podpory odpovídající jejich individuálním potřebám a skutečným cenám sociálních služeb.

Průměrné skóre přístupnosti všech budov

Lidé by měli být více zapojováni do rozhodování o věcech, které se jich týkají

Chceme, aby politici, úřady a soudy více zapojovali lidi s postižením, děti, ale také ostatní do rozhodování, plánování a aktivit, které se jich týkají. Tímto pravidlem se sami řídíme. Na monitorování práv lidí s postižením spolupracujeme s poradním orgánem a několika skupinami sebeobhájců. Pro děti pravidelně pořádáme exkurze a zjišťujeme přímo od nich, co je trápí a v čem jim můžeme pomoci. Jsme rádi, že v tom nejsme sami. Téma participace začínají vnímat jako důležité i další instituce, třeba Ministerstvo spravedlnosti.

PROVÁDĚLI JSME VÝZKUMY

Sbíráme poznatky o systémových problémech.

Zranitelné skupiny lidí v ochranném léčení

Přístupnost veřejných budov a služeb lidem s postižením

Zveřejňování soudních rozhodnutí v databázi Ministerstva spravedlnosti

Výkon dohledu nad plynulostí řízení o návrzích na výkon rozhodnutí ve věcech péče soudu o nezletilé

Nahrávání v budovách soudů mimo jednací síně

Vývoj výše příspěvku na péči u dospělých

	od 1. 1. 2007	od 1. 1. 2022	od 1. 7. 2024
ve stupni I	2 000 Kč	jen 880 Kč	jen 880 Kč
ve stupni II	4 000 Kč	4 400 Kč	4 900 Kč
ve stupni III	8 000 Kč	12 800 Kč	14 800 Kč
ve stupni IV	11 000 Kč	19 200 Kč	23 000 Kč (v pobytové službě) 27 000 Kč (v domácí péči)

Pracujeme na tom, abychom byli (nejen my) přístupnější

Přístupnost znamená snadnou dostupnost pro všechny lidi. Myslí se tím nejen bezbariérovost staveb, ale i srozumitelnost informací nebo možnost využít nabízené služby a zboží. Týká se všech – člověka s postižením, ale také člověka s berlí, kočárkem, různým vzděláním. Snažíme se jít příkladem a chceme, aby byli přístupní i ostatní. Provedli jsme výzkum a zjistili, že veřejné budovy jsou pro lidi s postižením spíše nepřístupné. Chystáme proto praktickou příručku, která pomůže veřejným institucím se zlepšit.

Chcete být také přístupnější? Koukněte na naši webovou stránku

Chceme, aby úřady psaly srozumitelně

Úřední texty, které lidé nepochopí kvůli jejich nejasnosti či složitosti, nemohou naplnit svůj účel. Proto je důležité, aby byly úřady srozumitelné. Pomáháme s výukou budoucích úředníků, s úřady probíráme jejich dokumenty a pomáháme je měnit. Ve spolupráci s Vězeňskou službou jsme například připravili srozumitelné poučení obviněných při přijetí do vazby.

Jak psát srozumitelně úřední texty? Radíme v naší příručce

VYDALI JSME DOPORUČENÍ

Navrhujeme řešení systémových problémů.

Doporučení ve věci rozkladových komisí ministerstev a ústředních orgánů státní správy

Jak zlepšit situaci lidí s myalgickou encefalomyelitidou / chronickým únavovým syndromem (ME/CFS)

POMÁHALI JSME

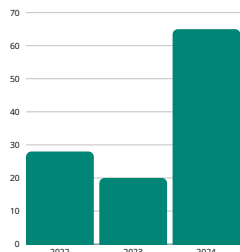
Obětem trestných činů

Do zákona o obětech se nám podařilo prosadit navýšení částek peněžité pomoci.

A v praxi se již využívají naše přehlednější formuláře žádosti o peněžitou pomoc pro oběti a pozůstalé po obětech trestného činu.

Počet podnětů žen, které usilují o odškodnění za protiprávní sterilizaci

Informatikovi se sluchovým postižením

Vzdělávací společnost mu neumožnila účast v rekvalifikačním kurzu. Nesouhlasila totiž s vytvořením přepisu výkladu.

Po našem posouzení se mu omluvila a zdarma mu zpřístupnila online kurz.

Při odškodňování protiprávně sterilizovaných žen

Obrátili jsme se na vládu. Ministerstvo zdravotnictví nám pak přislíbilo, že se žadatelkám omluví za prodlení při vyřizování žádostí o odškodnění. A informuje je, kdy rozhodne.

Lidem z Ukrajiny k snazší integraci

S ochranou historického domu

Majitel zničil památkově cennou fasádu. Úřad jsme poučili, jak má postupovat, aby majitel uvedl dům do původního stavu.

Chlapci, aby se ho OSPOD zastal u soudu

Tento OSPOD změnil svá pravidla, a bude více dbát na přání dětí.

Cizinci, aby se nemusel vrátit do Běloruska a mohl dál pracovat v Česku

Muž oznámil změnu zaměstnání špatnou formou, ale pak to opravil. Ministerstvo vnitra nám dalo za pravdu, že muž splnil podmínky pro změnu zaměstnavatele a pro pobytové oprávnění.

Sousedům a vlkům

Na pražském dvorku rodinného domu choval muž smečku vlků v nevhodných podmínkách. Stát mu vlky odebral a přemístil je do záchraného centra. Zasazovali jsem se o rozšíření kapacit podobných zařízení.

Muži k vyššímu invalidnímu důchodu

Přestože muž trpěl vážnými zdravotními problémy už od dětství, podle lékaře byl invalidní až později. Po přehodnocení se jeho důchod zvýšil a získal i doplatek.

Zlepšit podmínky pro pacienty na psychiatrii

Nevyhovující materiální podmínky mohou být rizikem špatného zacházení s pacienty. Ministerstvo zdravotnictví nám slíbilo provést změny v některých psychiatriích.

Zrušit výběr nezákonného manipulačního poplatku

Magistrát vybíral poplatek za povolení vjezdu na místní komunikaci ve městě. Vysvětlili jsme mu, že obecné užívání komunikací je bezplatné.

Lidem s postižením ve výkonu jejich volebního práva

Už 15 let chráníme před diskriminací

Oslavili jsme 15 let antidiskriminačního zákona v Česku.

Za tu dobu jsme v oblasti rovného zacházení provedli:

ZAJÍMALI JSME SE O ŽIVOT LIDÍ V ÚSTAVECH

Ústav není přirozené místo pro život

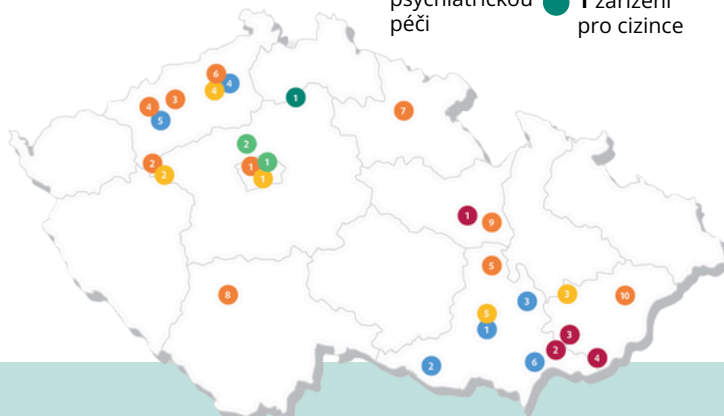
Vysoký počet lidí s postižením stále žije v ústavech. Česká republika se přitom zavázala ke změnám. Lidé s postižením mají žít tam, kde si zvolí a zapojovat se do společnosti. Jde o proces deinstitucionalizace. Ten však neprobíhá dostatečně rychle a kvalitně. Náš výzkum ukázal, že pokrok naráží na předsudky veřejnosti a že stát a kraje nemají plán, jak zrušit ústavy a nahradit je službami v komunitě. Obdobně chceme, aby ani děti v dětských domovech nebyly izolované, žily v prostředí odpovídajícím běžné domácnosti, měly dostatek soukromí a možnost rozhodovat o svých záležitostech.

Děti v ústavech mají dostat péči odpovídající jejich potřebám

Počet dětí v dětských domovech a jiných ústavech výrazně neklesá. Stát často nezvládá pomoci dětem, které mají nejrůznější potřeby a problémy. Chybí mu lidé i nastavení metod práce s traumaty či agresí. Systém navíc svazuje zastaralý zákon o ústavní a ochranné výchově. Ministerstvo školství nám přislíbilo, že připraví právní úpravu, která ho nahradí.

Prověřili jsme podmínky života lidí v 28 zařízeních

- 4 zařízení sociálních služeb
- 5 zařízení poskytující lůžkovou psychiatrickou péči
- 6 policejních cel
- 10 zařízení pro děti
- 2 věznice
- 1 zařízení pro cizince

Malé děti do ústavů nepatří

Na konci roku 2024 skončily kojenecké ústavy. Řešili jsme proto, jak je systém připraven a jak bude zajištěna péče o malé děti. Navštívili jsme 5 z 23 kojeneckých ústavů se 170 dětmi. Podle zákona měly kojenecké ústavy pečovat o děti do 3 let věku se zdravotními problémy.

Ale **dvě třetiny** tvořily děti starší 3 let

a každé 10. dítě bylo starší 10 let.

Mnoho dětí zde bylo ze sociálních důvodů, ne kvůli potřebě lůžkové péče. Žádali jsme, aby se situace těchto dětí urychleně vyřešila.

Zřizovatelům kojeneckých ústavů jsme doporučili, aby je přeměnili na jiný typ zařízení, které by odpovídalo potřebám cílové skupiny.

Dalším důležitým milníkem bude 1. 1. 2028, kdy začne platit zákaz umísťování dětí do ústavů i pro děti do 7 let věku. Je potřeba, aby MPSV předložilo návrh zákona s komplexní reformou péče o ohrožené děti.

CO NÁS ČEKÁ V ROCE 2025?

Čekají nás zásadní změny!

1. 7. 2025 vznikne instituce dětského ombudsmana a ombudsman se stane národní lidskoprávní institucí.

V roce 2025 oslavujeme čtvrtstoletí ombudsmana v Česku

Budte u toho s námi!

